

46. Hegedűs Loránt

A bűjtről

Megjelent: 1996. május 16. Áldozócsütörtök este, Szabadság-téren.

LEVÉLMISSZIÓS Füzetek

No.: 46. Hegedűs Loránt – A bűjtről

Fundamenta Evangélium Alapítvány

Hargita Árpádné: +36 1 2917330

"Kialts teljes torokkal, ne kíméld, mint a trombita emeld fel hangodat, és hirdesd népemnek bűneiket, és Jákób házának vétkeit. Holott ők engem mindennap keresnek, és tudni kívánják útaimat, mint oly nép, amely igazságot cselekedett és Istene törvényét el nem hagyta; **kériktőlem az igazságnak ítéleteit** és Istennek elközelgését kívánják. **Miért bűjtölünk és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket és Te nem tudod?** Ímé bűjtölésnek napján kedvteléseket űzitek, és minden robotosotokat szorongatjátok. Ímé perrel és versengéssel bűjtöltök, és sújtotok a gazságnak öklével; **nem úgy bűjtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban.**

Hát ilyen a bűjt, amelyet én kedvelek, és olyan a nap, amelyen az ember lelkét gyöttri? Avagy, ha mint káka lehajtja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá; ezt nevezed-é bűjtnek és az Úr előtt kedves napnak?

Hát nem ez-é a bűjt, amit én kedvelek, hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igazság köteleit megoldjad, és szabadon bocsásd az elnyomottakat és hogy minden igát széttépjete? Nem az-é, hogy az éhezőnek megszegd kenyered, és a szegény bujdosókat házadba bevigyed, ha meztelent látsz felruházzad, és **tested előtt el ne rejtssd magadat?**

Akkor felhasad, mint hajnal a te világosságod, és gyógyulásod gyorsan kivirágzik, és igazságod előtted jár; az Úr dicsősége követ. Akkor kiáltasz, és az Úr meghallgat, jajgatsz és Ő azt mondja: Ímé, itt vagyok. Ha elvetended közüled az igát és megszünsz újjal mutogatni és hamisságot beszélni. Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőnek, és az elepedt lelkűt megalgítod: feltámad a setétségben világosságod, és homályosságod olyan lesz, mint a dél. És vezérel téged az Úr szüntelen, megalgíti lelkedet a nagy szárazságban is és csontjaidat megerősíti és olyan leszel, mint a megöntözött kert, és mint a vízforrás, amelynek vize el nem fogy, és megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod, és nevezetel romlás építőjének, ösvények megújítójának, hogy ott lakhassanak.

Ha megtartóztatod szombatod lábadat és nem űzöd kedvtelésedet szent napomon és **a szombatot gyönyörűségnek hívod, az Úr szent és dicsőséges napjának és megszenveded** azt, dolgaidat nem tevén, foglalkozást nem találván, hamis beszédet sem szólván: Akkor gyönyörűséged lesz az Úrban; és én hordozlak a föld magaslatain, és azt mívelem, hogy Jákóbnak, atyádnak örökségével élj; mert az Úr szája szólt!"

Ézsaiás könyve 58. része.

***

Mennybemenetel ünnepén, Krisztus megdicsőülésének napján a magasba szárnyalás ígéje úgy szól hozzánk, hogy teljes időszerűséggel mindnyájunk elé tárja a föld megtagadása árán az ég

elnyeréséért folytatott életformát: a böjti életformát. Minden igazi böjt kevesbíti az élet földi adagját, hogy sokasítsa mennyei értékeit, örökkévaló távlatait, szent erőit, megüresítve a földtől, beteljesítve az éggel. Ez az igazi böjt értelme akkor is, amikor bűnbánatban üresednek emberek önmaguktól, hogy Istennel teljenek meg. Akkor is, amikor Jézus vitetik a Lélektől a pusztába, hogy megkisértessék az Ördögtől, s mikor negyven nap és negyven éjjel böjtot, végre megéhezik. A három kisértést, önmaga emberségétől üresedve, az Atyának Istenségétől megteljesedve győzelmesen megállja és "Íme angyalok jönnek és szolgálnak néki".

Ezt a böjtöt soha nem formai, liturgikus értelemben, hanem ebben a lelki-szellemi alapvető, - és ha kell - étlenségre is vonatkozó, de mindenekelőtt bűnöktől megüresedő és Istennel megteljesedő értelemben hirdette a Szentírás. Itt az Ézsaiás könyve 58. prófétai fejezetében is, a jézusi böjtlések hegyi beszédes rendjében is és a keresztyénség igei, reformációs századaiban akkor, amikor a föld elhagyása árán az ég erőinek, szépségeinek, csodáinak kitarulkozó fogadására készült a hívő lélek. De nem azért, hogy a földet cserbenhagyja, hanem, hogy éppenséggel a földért és annak üdvéért hozhassunk le az égből a mulandó létünket egyedül megteljesítő javakat és - ahogy mondani szoktam - "iparkodjunk a mulandón örökkévalót szerezni"!

Böjttel a menny felé! Ez a felovasott Ézsaiás 58. részének alapvető üzenete. A mennybemenetel ünnepén, Jézusunk követésére is vonatkoztatva azt, 4 strófában, versszakban áll előttünk ez a jézusi mennybe vivő böjti üzenet, a **helytelen böjtről**, amely nem visz a mennybe, a **helyes egyéni böjtről**, amellyel a mennybefelé megyünk, a **helyes közösségi böjtről**, amely az égbe visz, és a **tökéletes, beteljesedett isteni böjtről**, mely már erre a földre hozza az eget és garantálja nekünk az örökkévaló üdvösség mennyei távlatait.

A mennybemenetel - mi számunkra feltáruuló - útja ezért ebben a négy versszakban áll előttünk, ebben a mai, mennybemeneteli istentiszteleti estén, elmondva: mitől óvakodjunk a böjt menny felé vivőnek látszó rendjében, amely végül is nem visz oda, és mi az a három lépcsőfok, amikor helyes egyéni, közösségi és teljességre jutó isteni böjtben a mi Urunk Jézus Krisztus mennybemenetelének követői leszünk.

1. A helytelen böjt

Ahelytelen böjt - a legelső vers szerint - nem visz a mennybe! "Kiálts teljes torokkal, zúgj mint a trombita, hirdesd népemnek bűneit!" - hallatszik az első vers a helytelen böjt megítélő Igéjének a szózataként. Itt az ézsaiási prófécia a hoseási 8:1 prófeciájára utal: "Szádhoz a kürtöt, mint a sas, úgy jön az Úr az ő házára." Mert nem lehet visszatartani az isteni ítéletet, ha helytelen a föld megtagadása a menny érdekében. Inkább ne böjtöljön valaki, inkább legyen hű csak a földhöz az ég nélkül, még mindig jobb, mintha Vörösmartyval szólva: "Kancsalul festett egekbe néz," - és a földön úgy elesik, hogy a pokolba zuhan alá. Sokszor előfordul. Hogyan? Úgy, hogy a nép a babiloni fogságból megszabadulván, visszérkezővén szent földjére, egyrészt a szentföld őslakos kánaáni pogány lakosságának a kicsapongó bűneibe téved.

Ezt ostorozza az Ézs. 57. fejezet derekas része. A fogságból visszatérő másik raj látva ezt a szörnyűséget, ezért el akarta határolni magát a kánaánita pogányság abszolút elvilágiasodásának cégéres bűneitől és elhatározta, hogy ő csak az Urat keresi. Ez az életforma először formailag elismerésre talál még Isten ítéletes igéjében is: "Ők engem mindennap keresnek, tudni kívánják utaimat, mint oly nép, amely az igazságot cselekedte és Isten törvényét el nem hagyta." És most jön a döntő csúsztatás és a rettentő eltévelyedés: Kérik tőlem az **"igazságnak ítéleteit és Istennek elközelgetését"** kívánják. Tehát az "holott" kifejezéssel bevezetve, dicséretes formailag, hogy nem a kánaánita, kicsapongó, pogány termékenység-kultuszok rettentő életárjában vesznek részt az emberek, hanem az Ószövetség szent Istenének útjait keresik, Igéjét hallgatják, igazságát kutatják és mindenestől öhozzá kívánnak alkalmazkodni.

De az Ördög is a templomba jár! - mondja **Luther**. Megejtette őket a Sátán. Ezeknek a következtében úgy gondolták, hogy **ők annyira hibátlanok, oly mértékben büntelenek, hogy még az Úr Isten is meg lehet hatva attól, ahogy ők Hozzá közelgetnek**. Ezért követelik, az igazságnak ítéleteit az Istentől és Isten elközelgetését kívánják. Gyere Úr Isten, nézd meg itt vagyok! Valaki az Újszövetségben ezt a magatartásformát Jézus szájából ábrázoltan így mondja: "Isten! Hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan mint egyéb emberek, vagy mint ím e vámszedő is, böjtölök kétszer egy héten, dézsmát adok mindenből amit szerzek". Tehát kiválóságaimon, hozzád való hűségemen, előtted való megjelenésem hatódj meg, Isten. Nem más ez, mint az Isten előtti öngazultságnak lehető legrettentőbb bűne. Ez tökéletesen ellenkezik az ézsaiási próféciónak a szent próféta elhívata alkalmával közölt igéjével: "Látám az Urat ülni nagy és felemeltetett székben és palástja betölté a templomot, szeráfok állottak körötte, szárnyalva zengték: szent, szent, szent a seregeknek Ura és teljes mind a széles föld az ő dicsőségével. Én pedig kiáltottam, jaj nékem, elvesztem, mert tisztátalan ajkú vagyok, és tisztátalan ajkú nép között lakom."

Tehát Isten valóságosan szent jelenlétében az ember csak önmaga végtelen bűnösségét élheti át. Ahogyan az úrvacsorában is mondjuk: "Hiszitek-e, hogy ti mindenestől bűnösök vagytok, akik saját erőtökből Isten ítélő széke előtt meg nem állhattok sőt büntetést, halált és kárhozatot érdemeltek", "ha Isten rajtatok meg nem könyörül?"

Ők azt mondják: közelegj Isten és nézd meg milyen kiválóak vagyunk! Ők azt mondják: a mindenható Istennek: Ez alkalommal is kívánom Isten a te igazságodnak ítéletét. Márpedig, ha igazán ítél meg Isten bennünket, kegyelme nélkül, akkor csak meghalhatunk, akkor csak örökre elveszhetünk, akkor mi magunk vagyunk az eleven kárhozat. Hiszen "még a csillagok sem tiszták Őelőtte és az ő angyalaiban is talál hibát", ahogy a Jób 25-ben olvassuk. És Pál apostol nemhiába mondja: "Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó: Jézus Krisztus azért jött a világra, hogy megtartsa a bűnösöket, akik közül első vagyok én". **Luther** méltán imádkozik így: Jézus te vagy az én megváltóm és én a te bűnöd vagyok." **Wesley** Károly a 300. énekünk 3. versében megvallja: "Szent szavadra hallgatok, tévedés az én bajom, én hamisság, bűn vagyok, Te igazság, irgalom". A locus classicus - a klasszikus igehely - a dánieli prófécia imádsága: "Egyedül tied, Uram, az igazság, mienk pedig orcánknak pirulása". Ilyen igei alapokon mondja **Kálvin** János reformátorunk: "Isten előtt senki nem gondolhat magáról olyan keveset, hogy az sok ne lenne". Ezt az Isten előtti alázatát öngazultsággal felcserélni: Jőjj Isten, és cselekedd igazságodat rajtam, közelegj el és jelenj meg előttem! - szörnyűség! Aki csillagokat teremtett, azzal nem lehet parolázni, és már Jákób is azt mondta, "az Isten van ezen a helyen és én nem tudtam! Látám az Istent színről színre és mégis, csodák csodája életben maradtam. De mily rettenetes e hely!"

Ők pedig, mert böjtölnek, mert ígét hallanak, mert templomban vannak, mert Istent hívják segítségül, bizonyosak Isten szent színe előtt is megálló önigazságuk felől. Sejtelmük sincs róla, hogyha mindent teljesítenek is, akkor is csak haszontalan szolgák. Akik, amit kötelességük volt tenni, azt tették! De Isten előtt tökéletesek, tiszták feddhetetlenek kegyelem nélkül soha nem lehetnek.

Nem visz hát a mennybe az a böjt, amely önigazultságot okoz. Nem visz a mennybe az az igehallgatás és imádság, amely nem Isten kegyelméről, hanem a saját jóságáról győz meg. Nem visz a mennyországba az az állítólagos Jézus követés, amely úgy követi Jézust, hogy mindig csak a saját árnyékát látja maga előtt.

Az első szörnyű, hiábavaló böjtölés az önigazultak böjtölése. És az illető minél többet böjtöl annál inkább eltelik a Sátánnal. Minél többet imádkozik, annál többet káromolja az Istent és minél szentebbnek akar kinézni, annál inkább miatta káromoltatik az Isten a pogányok között. Isten őriz az önigazolt böjtölésnek rettentő hamisságától.

Aztán - természetesen - ez a böjt nem is marad magában, hanem az Isten-vádolás rettentő bűnével tetőződik, mert előbb-utóbb ebben az önigazolt böjtölő, istenkövető, őt segítségül, számadásra hívó életformában meg kell tapasztalni, hogy Isten nem hajlandó kegyelemmel válaszolni erre a böjtre, erre az imára, erre a vallásos életre. Hanem hidegen hagyja őt, "ha imádságot mondotok is" - mondja Ézsaiás első fejezetében - "én meg nem hallgatom".

Napnál világosabb, hogy a Biblia elején Kain a föld terméséből, mint erős, "nyereség" névre hallgató ember - Káin neve ezt jelenti: nyereség - úgy áldozott Istennek, hogy: örülj neki, hogy ilyen sokat kapsz tőlem, miért is "az Úr Káinra és az ő áldozatára nem tekintett". Ábel - akinek a neve: lehelet - és lehelet szerénységgel, legszelídebb bárányát áldozza Istennek, ő azt mondja: "Uram könyörülj rajtam," - és "az Úr Ábelre és az ő áldozatára rátekintett". Miért is Kain haragra gerjed, fejét lecsüggeszté, megölte Ábelt. Itt is ez az önigazultan böjtölő, imádkozó, ígét hallgató, Isten igazságot követni kívánó gyülekezet, aki Isten igazságos ítéletét kérte magára, mert mi hiba lehet őbenne?! Az Isten személyes közelgetését, kegyelem nélkül el tudta képzelni, hogy a javára válik. Egyszer csak érzi, hogy az Úr az ő böjtölésére, imádsására, áldozatára nem hallgat! És ekkor elkezd panaszkodni és **az önigazultság Isten-vádolássá válik.** A böjt még messzebb visz a mennyországtól.

Miért böjtölünk? És Te nem nézed! Gyötörjük lelkünket, de te nem tudod! Íme amikor az önvád helyett az **Isten-vád**, a bűnbánat helyett az **Isten-okolás** lesz valakinek a legbelső lelki mozzanatává, akkor már el van veszve. Ez az a helytelen böjt, amely nem visz az égbe.

A harmadik vonás pedig, hogy Isten leleplezi az önigazultság és Isten vádolás mellett a **képmutatást**. Csak azért lehetett ilyen üres a böjt, ilyen felháborodottan kárhozatos ez az áligei életforma, mert Isten leleplezi őket. "Böjtölésetek napján kedvteléseketek üzitek, és minden robotosaitokat szorongatjátok." Tehát böjtöl egyrészt, kicsapong másrészt a nép. Isten előtt szenteskedik össztekulcsolt kézzel egyrészt, robotosait szorongatja másrészt. **Ha böjtöl is, olyan ételekkel és italokkal teszi ezt, amelyek még simogatások a szervezetnek** és közben robotosát, aki "mint malomnak barma, holtra fárad és a körből melyben jár nem bír kitörni" egyre sürgetőbb munkára fogja, egyre jobban gyöttri, egyre inkább hajszolja halálra. Isten azonban mindent lát: "Ímé perrel és versengéssel böjtöltök". Tehát egymás közt versengenek abban, hogy ki a legkülönb böjtölő! "Sújtotok a gazságnak öklével!" Aki náluk külön, azt le akarják tiporni. Ahogyan Jézus esetéből is látjuk, hogy az igazi bűn nem abban áll, hogy akarattal gonoszságot kíván cselekedni az ember, hanem abban hogy a nála

különbet, a nála jobbat nem tudja megbocsátani, kénytelen lenézni azt, akihez nem ér fel, akit ő sértett meg azt okolja és egyszercsak lesújt a gátságnak öklével, mert csak akkor nyugodt, ha azt megsemmisítette, lehengerelte, eltiporta, megölte. Ezért kellett Jézusnak is keresztre mennie. "Lesújtotok a gátság öklével!" S amikor ezt ráadásul öngazultán, Isten nevében, még Istent is vádolva, Őt is túlteljesítve és igazságos ítéletét sátánian felülmulva teszi az ember, akkor ez maga a földi pokol. Mi az a helytelen bűjt, ami nem visz a mennybe? Az öngazult bűjt, az Istent vádoló bűjt, a képmutató bűjt. Isten el akarja zárni ezt az utat.

Jézus azért jött, hogy élő tilalomfa legyen a helytelen bűjt útján minden ember előtt. Ezért meg is mondta: **Vidám bűjt kell!** És "amikor bűjtölsz, ne komor arcot vágj, hogy az emberek lássák bűjtölésed, mert bizony mondom néked elveszed jutalmadat, hanem a te fejedet kend meg és ne az emberek lássák bűjtölésedet, hanem egyedül a te Atyád, aki titkon néz és megfizet néked nyilván. Helytelen bűjt nem visz a mennybe, megkeményít és pokolba zuhantat alá.

Ehelyett Isten feltárja a helyes egyéni, közösségi, és istenien beteljesedett, tökéletes bűjt útját, amelyek az égbe visznek.

2. Az egyéni bűjt

Először a helyes egyéni bűjt útját látjuk, amelyik szociálisan, lelkigondozóilag és isteni szeretettel követi felebarátaival szemben a szeretet parancsát.

"Hát ilyen bűjt, amelyet az én lelkem kedvel, avagy, ha mint káka lehajtja fejét és zsákot, hamvat terít maga alá. Ezt nevezed-é bűjtnek? vagy az Úr előtt kedves napnak?" - Nem, nem! Ez képmutatás. "Hanem az a bűjt, amit én kedvelek, hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igazság köteleit megoldjad, szabadon bocsássad az elnyomottakat és minden igaz szétépíteteket."

Igen, legelőször a szentföldi, rabszolgatartó társadalomban is az bűjt, hogy az illető szabadon engedi a rabszolgáit, mert megemlékezik róla, hogy Isten megszabadította őt Egyiptom földjéről, a szolgálat házából, a kezdet kezdetén, és megszabadította most a babiloni fogságból, az ő idejüknek végén, saját életük döntő eseményeként. Legyetek hát - mondja az ige - a szabadító Istennek szabad gyermekei! Oldd meg a rabszolgádnak a kötelékét, **vedd le adósságod rabjáról a bilincset**, mert adósság miatt lehetett embereket bilincsbe verni és rabszolgákat lehetett csak megkötözni. És jövevényeket, akik eladósodtak, - de nem túlságosan - azokat lehetett ki nem engedni a kertből, hanem munkába fogni. Először hát ez a rabszolgaságot szétörő, minden, szabadító Isten szabad emberét méltányoló magatartás forma kell, hogy az egyéni lelkiismeretben győzelmet arasson. És aki képes eltérni rabszolgáján a bilincset, aki képes adós emberének a kezén és a lábán megtartani a köteléket, jövevényt ki nem engedni ajtaján, - mert neki tartozik -, az hiába bűjtöl, hiába igyekszik az ég felé, aki azonban ezeket megcselekszi, annak számára saját otthonának kapuján túl a menny kapuja tárul fel.

Aztán, mintha a Máté evangéliuma 25. fejezetét - Jézus utolsó ítéletre eljövételének próféciáját - hallgatnánk! Itt is arról van szó: "nem az-é a bűjt, hogy az éhezőnek megszedsz kenyeret, a szegény bujdosókat házádba bevigyed, ha mezítelen látsz felruházzad és tested elől el ne rejtőd magad?" - Először valóban emlékszünk a párhuzamokra: éheztem és ennem

adatok, szomjaztam és innom adatok, mezítelen voltam és felruháztatok. Itt van azonban egy szabályos héber szóhasználat szerinti ószövetségi kifejezés, amelyet csak szakember érthet és megmagyarázása nélkül világos értelme nem tárulhat fel előttünk.: **"Tested elöl el ne rejtsd magad"**. A test itt a testvért jelenti, és pedig nem ugyanannak a a népnek a közösségéből, hanem az egész emberiségnek a testületéből. Ha az előző fejezetben, ill. versben előforduló dolgokra gondolunk, ott természetesen a szentföld embereinek saját népközösségükben lévő felebarátairól van szó. Zsidó embernek a zsidó emberrel kapcsolatos, feltétlen szabadító tettét kívánja az Isten Igéje. Ebben, hogy bármely éhezőnek enni, bármely szomjazónak inni, bármely mezítelennek ruhát adni köteles a hívő, már egyetemes emberi feladatok tárulnak fel.

Akárki jön, egy arab beduin, egy szerezcsenországi utazó, köteles az illető megmenteni a halától, ha sivatagban kimerülve kopogtat sátrának ajtaján. De **a tested elöl el ne rejtsd magad**, minden emberre vonatkozik, a gonosztevőre is, a cégéres bűnösre is, aki semmi mással nem rendelkezik, mint a tulajdon testével és a testében haldokló lelkével. Ez a kifejezés, pedig, hogy "tested elöl el ne rejtsd magad" - azt jelenti, hogy testvéred előtt, és testvéred számára ne csinálj olyan rejtett dolgokat, amelyeket megcsinálsz azért, mert senki nem látja őket, **csak az Isten, de tőle nem félsz**. Tehát egyetlen emberrel szemben sem követhetsz el rejtett bűnöket. Hanem csak egyedül Isten által tudható, rejtett jó cselekedeteket közölhetsz velük.

Ez az értelme ennek a kifejezésnek: "tested elöl el ne rejtsd magad!" Egyetlen, már alig testté, teljesen lélekké váló, de még testben élő lélekként járó nyomorult embert ne merj meg nem segíteni! Rejtett bűnöket vele szemben el ne kövess, mert ő olyan elhagyatott, olyan gyenge, nincs senkije, nincs semmije és önmagát sem tudja védelmezni, hanem éppen vele közöld a csak Isten által tudható rejtett jó cselekedeteket. **Ez az egyéni lelki-szellemi bőjtnek az a csúcsa**, amely már valóban a hegyi beszéd magaslatain jelenik meg a Jézus igéiben.

És ezek után, miután a **szociális és lelki bőjt**, az egyén lelkiismeretében győzött, jön a jutalom: "akkor felhasad, mint a hajnal a te világosságod, meggyógyulásod gyorsan kivirágzik és igazságod előtted jár, az Úr dicsősége követ, kiáltasz és az Úr meghallgat, jajgatsz és ő azt mondja: ímé itt vagyok." - Megvilágosodás, gyógyulás, Istentől kapott igazság az önigazság helyett és Isten-jelenés. Kiáltasz és az Úr meghallgat, hívod őt és ő azt mondja: ímé itt vagyok! Nincs nagyobb jutalma egy bőjtöléses-imádságos igekövetésnek mint, hogy az Isten élmény szempontjából az isteni "sehol" számunkra "imhol"-lá változik. Isten valóságos tapasztalássá lesz számunkra. A legfőbb realitássá, a kézzel fogható Szentlélekké, a megrendítő Igévé, azzá a jelenlétté, aki előtt megvesztegethetetlenül, **feltétlen beismerem legtítkosabb bűneimet, elejtem rögeszméimet**, amit emberek előtt tízmilliószor igazolnék, azt Őelőtte megmondom: Uram hazugság volt! És egyszer megüresedve minden bűnömtől, - eltölt az Ő igazsága! Isten mindenestől az enyém lesz, én az Övé, s a gyülekezet felénekel: "A nagy Isten vagyon mivelünk és Szentlelke lakozik bennünk". Kiáltasz és az Úr azt mondja, ímé itt vagyok. Hallgat a teológia, mert itt a teofánia. **Elcsendesül az Istenről való beszéd, mert megjelenik az Isten személyes valósága**, elutasíthatatlan, kézzelfogható, újjátermemtő Ige és Lélekként. Körülvesz egy szentlelkes légkör, semmivé válik minden érdemem, de eltűnik minden bűnöm is, a csillagok elhalványodnak, "az árny, az éj remegve fut, ha felragyog a nap s a lélek is feledve bűt, örömré, dalra kap". Ó mily csoda az egyéni bőjt, a felebaráti szeretet szociális lelkigondozói beteljesítése és az Isten előtti kitarulkozás teológiai csodája! Az Isteni sehol imhol-lá változik.

3. A közösségi bőjt

De ha azt hinnénk, hogy az egyéni böjt a csúcs - ó nagyon tévednünk, mert baj, ha valaki csak egyénileg böjttől és egyénileg tapasztalja Istent. A csúcs az, amikor az egyén a közösségen belül érheti ezt el, mert az egyéni böjttől közösségi böjtnél kell követnie. És a harmadik versszakban ennek a helyes közösségi böjtnél a mennybevezető útról tanít az ige és tesz bizonyosságot a próféta. "Ha elvetened közüled az igát, megszünysz újjal mutogatni, hamisságot beszélni, ha odaadod **utolsó falatodat az éhezőknek** és az elepedt lelkűt megalégted, felárad a setétségben világosságod, homályosságod olyan lesz mint a dél." - Tehát most már egy igazságos, szociális rend uralkodik az egész országban és gyülekezetté válik az egész nép. Ennek az eredménye pedig egy kiviruló és felépülő ország, Egy igazi hívő nem tud megnyugodni saját, Istentől való elragadottságában akkor sem, ha az üdvösség legmagasabb csúcán, Mont Everestjének a legfelső, egekbe nyúló ormán lakozik is, mert állandóan izgatja: de mi lesz az enyémmel, mi lesz a gyülekezettel, egyházzal, népemmel-nemzetemmel, az egész emberiséggel? Csak akkor nyugszik meg, amikor az egész ország kivirul, felépül és a közösségi csodából ez következik: "vezérel téged az Úr szüntelen, megalégti lelkedet nagy szárazságban is, csontjaidat megerősíti s olyan leszel mint a megöntözött kert és a vízforrás, amelynek vize el nem fogy". Tehát az egész ország gyülekezetté kivirul és azután "megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod, nevezetel romlás építőjének, ösvényed megújítójának, hogy ott lakhassanak." Pál apostol is beszél I.Kor 3-ban: Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok. A szántóföld kerteté virul, az épület magas toronnyá, templommá, szent egyházzá épül az Úrnak nevében. És amikor egy gyülekezetté változott ország válik gyümölcsös és virágos kerteté, amikor egy lelkileg-szellemileg-idegileg romjaiban heverő nép épül meg templommá az Úrban, akkor csakugyan a menny felé megyünk. Amikor kertmagyarországról beszélt Somogyi Imre, amikor arról van szó, hogy Petőfinek a versében a föld kövéből "új, dicső szentegyház épül, a kék eget vesszük boltozatnak, oltárlámpa léssen benne a Nap", - akkor a mi magyar történelmünkben is egy ilyen közösségi böjtből származó kivirágzás és épülés látomása jelenik meg.

Mint ahogy a II. világháború után **Finnországban adták ki az országos bibliikus böjtnél ezt a kivirágzó és építő jelszavát:** Finnországban egyetlen bált, lakomát, és közösségi ünnepélyt nem rendezünk addig, amíg egyetlen romos középület, amíg egyetlen összedőlt családi hajlék, amíg egyetlen éhező a világháborútól elpusztított országunkban lesz. És nem volt bál, nem volt lakoma, nem volt közösségi ünnep, de kivirult, - mint a kert - az egész ország, és felépült, alkotmányos palotává és szent egeket nyitó templommá az egész az Úrban.

Nem arra van-e szükségünk, hogy mi is egyénileg, megtisztulva minden hamis böjttől, - és böjttől tartva minden evilági indulatban -, hogy csak az az indulat legyen bennünk, amely volt a mi Urunk Jézus Krisztusban, úgy össze tudjuk szedni maradék erőnk; úgy, minden lelki kézzel meg tudjuk ragadni a Krisztus keresztségét, és úgy, minden újjal meg tudjuk érinteni egymást imádságos szeretettel, hogy végül mindebből közösségi böjt legyen! A rettentő kicsapongások, a hiábavaló álkultúrás, stadionos százezres és milliós kicsapongó kultuszos, rettentő dárídók elmaradjanak. a duhaj kedvek eldorádója, a száztivornyás hely ne bomoljon tovább, nem mondhasa nagyoknak, előkelőknek, újjagdagoknak senki: "ma éjjel fenn van, dőzsöl a király, dús dárídóján bőséges tánc tántorog, s amint leönti Rajna gyöngy borát, az üst dob és réz kürtök így riadnak reá dicső tust", amíg másnak nincs lakása, nincs enivalója, amíg az egész ország pusztul, és lassan mindenki a létminimum alá süllyed, aki a kiváltságosokhoz nem tartozik, s eladatik és elvesz az ország. Hanem **böjt a bűnökben, böjt a haragos indulatokban, böjt a rögeszmékben**, az állandó propagandisták módján feljárt országos és világtávlatos hazudozásaiban, és beteljesedés Igével, Lélekkel. Egyéni

felebarátiság, közösségi épülés, kertté változni Isten harmatától, szentegyházzá épülni a bűnök romjaiból: ez mennybe vezető út.

4. A tökéletes böjt

És a csúc, az isteni tökéletes böjt. Az isteni tökéletes böjt pedig így hangzik: "Ha megtartoztatod szombatod lábaidat nem úzod kedvteléseidet szent napomon és a szombatot gyönyörűségnek hívod, az Úr szent és dicsőséges napjának, és megszenteled azt, dolgaidat nem tevén, foglakozást nem találván, hamis beszédet nem szólván, akkor gyönyörűséged lesz az Úrban. Akkor én hordozlak a föld magaslatain, azt mivelem, hogy Jákóbnak örökségével élj, mert az Úr szája szólt."

A szombat, - mint a hetedik nap, a teremtés csúcán, mikor Isten megszűnik minden ő munkájától - nem munkaszüneti nap, - eme ószövetségi kitétel ellenére -, az I. Mózes 2. fejezetében. Ez a nap Istennek önmagánál és önmagáért való léte, amikor Isten önmagában ünnepli az egész világ teremtését és önmagában adja magát mindenek csúcán egész teremtett világának. Ugyanaz ez testvéreim, mint amikor Stanley Jones methodista keresztyén amerikai misszionáriushoz - Indiában, ahol embertelen közülmények között végezte missziói feladatát - egy evangélizáció után késő éjszaka bekopogott egy hindu pária. Nem mert máskor menni, mert félt, hogy a kasztrendszer miatt talán kivégzik, hiszen ő érinthetetlen, de tudta, hogy ez az ember megérinti és ez őt szereti. Mikor megkérdezte: miért jöttél? Azt mondta: - Imádkozni jöttem. - Jó imádkozunk, valami bűn bánt? - és akarod, hogy annak a bocsánataért? Valami hiányzik és akarod, hogy annak a megnyeréséért könyörögjünk. Valamit szeretnél és akarod, hogy kérjük, hogy Isten megadja? - Nem, nem! Én csak azért jöttem, hogy **imádkozzam veled egyedül Istenért**. S a beszámoló így szól: Imádkoztunk egyedül Istenért! És soha nem éreztem úgy, a Mindenható Istennek jelenlétét egész életemben, mint ezzel a páriával való őszinte imádság után az indiai éjszakában.

Ezt jelenti a szombat, az Isten önmagánál és önmagáért való léte az egész világ számára. Imádkozni egyedül Istenért, az imádatban elfelejteni minden bajt és bánatot, megfelejtkezni minden jóról és amit Isten adhatna és ajándékai helyett, mellyel negativumainkat megszünteti, pozitívumainkat megsokasítja, minden ilyen ajándék helyett egyedül magát az ajándékozót, a teremtőt, az újjáteremtőt, az egyedül megtartót, az egyedül megváltót, az egyedül üdvözítőt, egyedül Istent kérni.

*"Dicsér téged teljes szívem,
én Istenem hirdetem neved,
dicsérlek Istenek felett
én tégedet, mert azt érdemled"*

Feletted való jóm nincsen, ahogy a 138. és 16. zsoltár szavai mindezt mondják. Nos ez a tökéletes, isteni beteljesedő böjt, amely az eget a földre hozza, és a földet már most az égbe viszi.

Akkor egyszerre "megtartoztatod lábaidat a szombat napon".

Tudjuk, hogy zsidó ember szombat napi adagot mehet csupán ezen a szent napon, nehogy bármilyen evilági, összevissza járással megszenteljen azt. Én is nem egyszer hallottam. Amikor szombat napon a főrabbi urat látogattam meg és ideadta könyvét, elbeszélgettünk.

Távozásra került a sor: "örültem, hogy itt voltál, de Lórikám, ne haragudjál, nem kísérhetlek ki, már a szombat napi adagot lejártam". Ezt jelenti az, hogy megtartóztatod lábadat a szombattól. És természetesen Jézusban mi ezt a törvényt ilyen szigorúan nem vesszük, de tiszteljük azt, aki szigorúan veszi és meg is tartja. S nekünk hová kell emelkedni lélekben, hogy legalább a lelki lépések területén ezt a színvonalat elérjük?

Aztán az is nyilvánvaló a szombattól, hogy az Úr szent és dicsőségres napja lesz ez számodra, tehát **nem kikapcsolódnai fogsz ilyenkor a földi fáradalmakból, hanem bekapcsolódnai fogsz a mindenható Isten életébe.** Nem munkaszüneti napod lesz, hanem legnagyobb ünnepnepod lesz. Ezzel kapod az ősatyák örökségét és megszentel téged örökre az Ige.

Nos ez a böjt, amely mindenről és mindenkiről lemond és akinek csak Isten kell és senki más, aki mindent Istentől vár, és Istentől mindent vár. Ez a teljes böjt, amely a földet az égre hozza és eget a föld csodálatos előszobájaként és beteljesítő templomaként megdicsőíti. Mert égi érzéssel járjuk ezután a földet és mennyei, beteljesedő élménnyel hagyjuk el földi otthonunkat, amikor utolsót dobban a szívünk.

És akkor beteljesedik Abelárdnak a Szombat esti himnusza:

*"Ó, melyek s mekkorák/ azok a szombatok,
mikkel az ég örök/ udvara zeng, ragyog.
Bölcsenek pihenés,/ bátraknak jutalom,
Isten lesz minden és/ mindenben Ő honol.
Ott minden bűnünket/ levetve, gondtalan,
Sionnak énekét/ daloljuk untalan,
Zsoltárt és himnuszt is/ örökre zeng neked,
Urunk és királyunk/ idvezült nemzeted.
Mily király, mily udvar,/ micsoda palota,
mily béke, boldogság,/ üdvösség vár oda.
Mondják el majd azok,/ akik már élvezik,
Ha tudják mondani,/ úgy ahogy érzik.
Ott fogad mennyei/ szent Jeruzsálemünk,
ahol a béke lesz/ örökös örömünk.
Mert ott a tény előtt/ nem fut az epedés
nem lesz a vágy különb,/ mint a teljesedés.
Mert ott a szombatot/ új szombat váltja fel
Szombatolók örök/ ünnepe nem fogy el.
S végüket nem érik/ az újongó dalok,
melyeket harsogunk/ mink és az angyalok."*

Testvéreim! A mi Urunk Jézus Krisztus a mennybemenetel ünnepének örök megváltó Ura, ezt a helytelen bűnt utasította el és óv tőle élő tilalomfaként egész életének, halálának és feltámadásának példájával. Ő úgy ment a mennybe, hogy megvalósította a személyes bűnt 40 nap és negyven éjjel előzte a Sátánt és előhívta az angyalokat. Nagypéntek után vasárnap támadt fel a halálból az újteremtés ünnepére. A szombatból csinált vasárnapot, hogy a hét utolsó napjának isteni beteljesedése helyett a hét első napjától fogva a hét utolsó utolsó napjáig egyedül ővele járjunk, és így egész életünk mennybemenetel legyen. Csoda-e ha ezért újszövetségi szent gyülekezete a mennybemenetel napján csak magasztalni tudja őt:

"Áldunk s imádunk mindörökké téged

és dicsőítjük örök istenséged.

Jó vagy Uram te, igen irgalmas,
pap és király vagy, kegyes hatalmas.

A te érdemed a mi nyereségünk,
mennybemenésed élő reménységünk,
hogy minket mint örökségben,
részeltetsz megnyert dicsőségben".

Így legyen. Ámen.

BŐJT

*"Nekem az olyan bűjt tetszik,
amikor leoldod a bűnösen fölrakott bilincseket,
kibontod a járom köteleit,
szabadon bocsátod az elnyomottakat,
és összetörsz, minden jármot!
Oszd meg kenyeredet az éhezővel,
vidd be házádba a szegény bujdosókat,
ha mezítelent látsz, ruházd fel,
és ne zárkózz el testvéred elől!
Akkor eljön világosságod, mint a hajnalhasadás,
és hamar beheged a sebed.
Igazság jár előtted,
és az ÚR dicsősége lesz mögötted.
Ha segítségül hívod a Urat, ő válaszol,
ha kiáltasz, ezt mondja: Itt vagyok!"*

Ézsaiás könyve 58:6-9